

しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし

しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし
しるし

Монгол бичгээр цахим орчинд бичихэд үүсэж буй асуудал

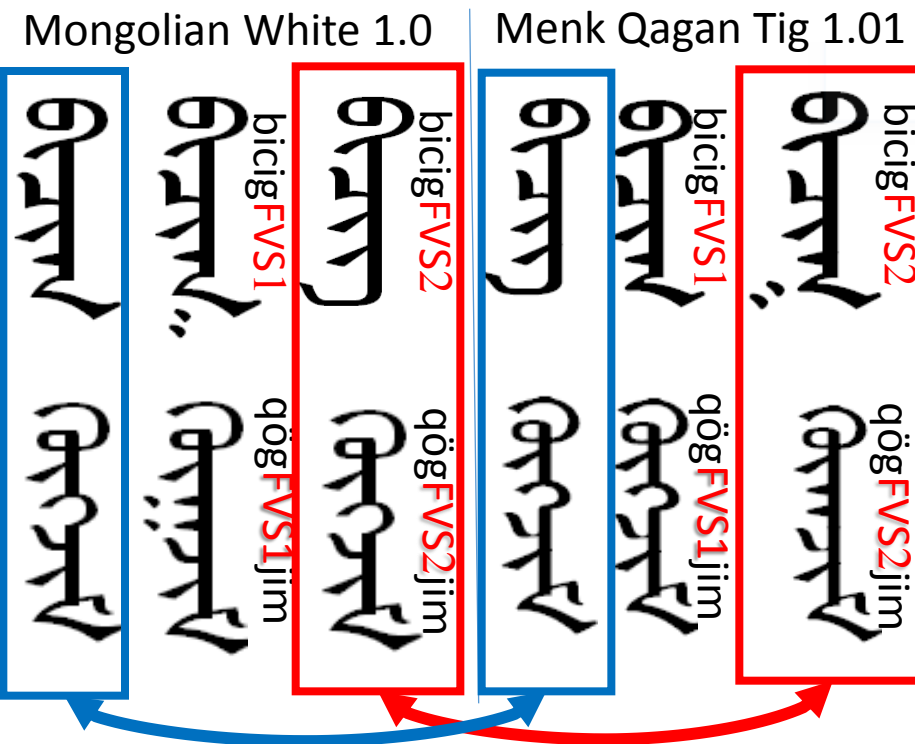
Олхонууд Дамдиндоржийн Лхагвасүрэн

Хэрэгцээ

- Өдөр тутмын хэрэглээнд
 - Тэмдэглэл, баримт бичиг боловсруулах
 - Нийгмийн сүлжээнд
 - Харилцаа
 - ...
- Албаны болон хэвлэл
 - Хаяг
 - Лого
 - Нэрийн хуудас
 - Ном, сонин
 - ...

Тулгарч буй асуудал

- Үсэг буруу хувирдаг
 - Дунд
 - Адагт
 - **[FVS]** - Free Variation Selector
ХУВИЛБАР СОНГОГЧ 1, 2, 3 –ын алийг
ямар тохиолдолд ашиглах нь тиг
бүрд зөрөөтэй

Mongolian Script 3.2

The diagram shows Mongolian Script 3.2. It displays three columns of Mongolian script. The first column has a blue box around the first character. The second column has a red box around the first character. The third column has a red box around the first character. The characters are labeled with FVS codes: qFVS1, qögFVS1jim, and qögFVS2jim.

Одоогийн монгол бичгийн стандарт

МОНГОЛИАН LETTER QA

→ 0445 х cyrillic small letter ha

~ 182C 180B 180C first form (isolate)

~ 182C 180B 180C first form (initial)

~ 182C 180B 180C first form (medial)

~ 182C 180B 180C first form (final)

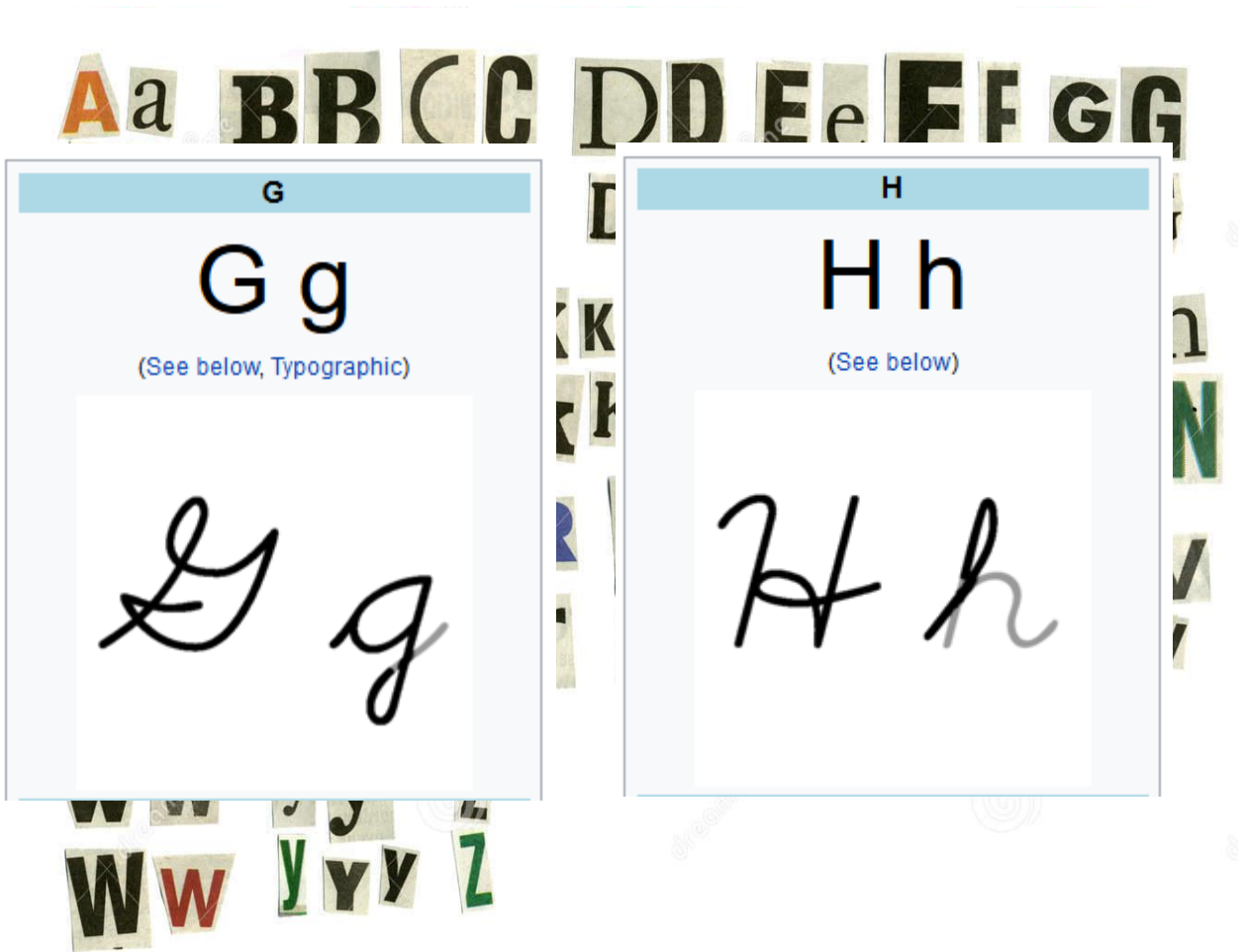
~ 182C 180B 180C second form (isolate)

~ 182C 180B 180C second form (initial)

~ 182C 180B 180C second form (medial)

~ 182C 180C 180C third form (medial)

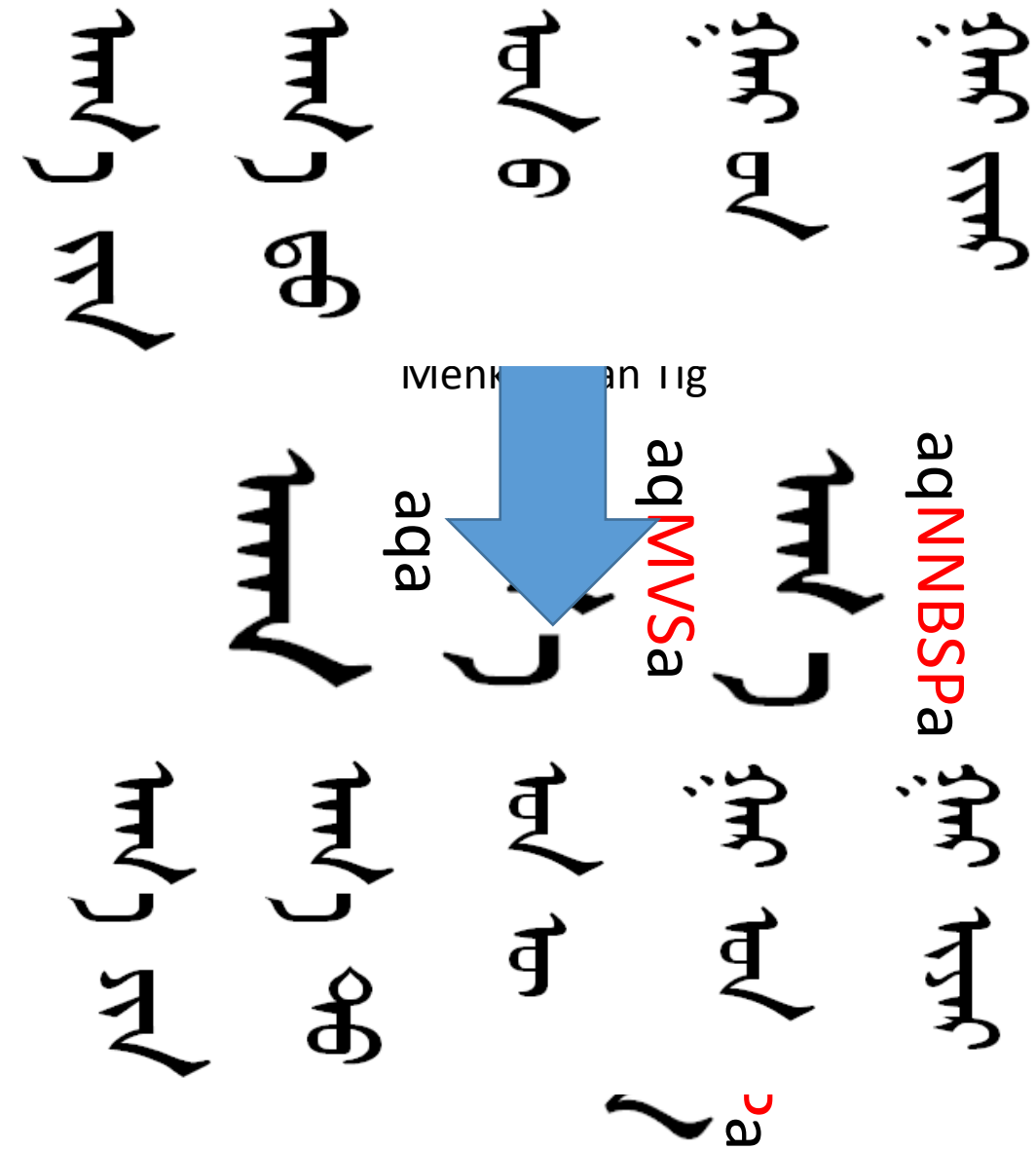
~ 182C 180D 180C fourth form (medial)

FV S1	180B
FV S2	180C
FV S3	180D
MV S	180E

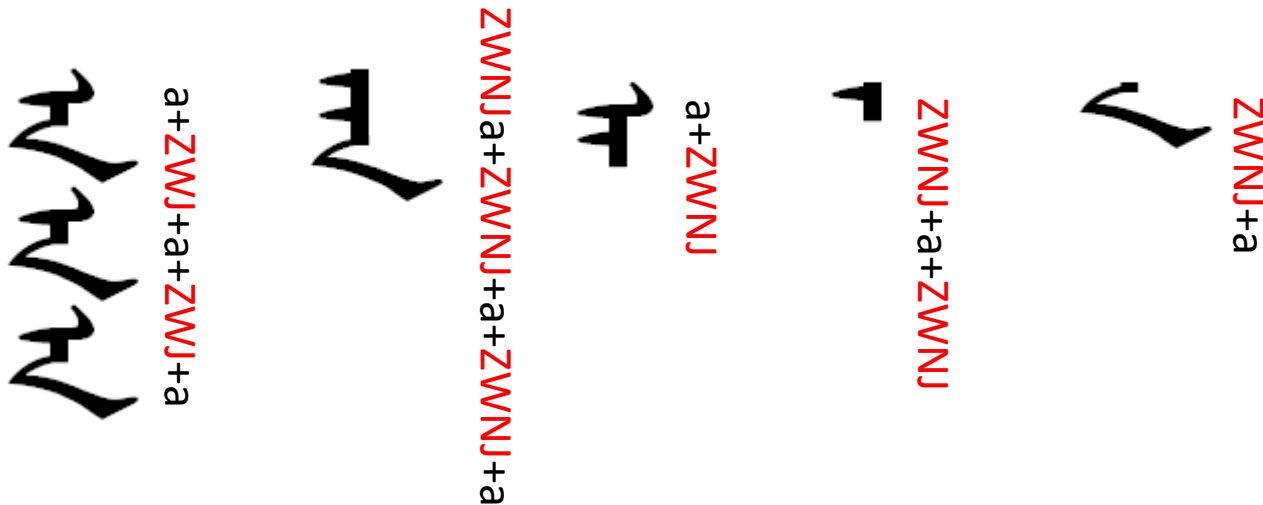
- Цацлага бичихэд
 - **[MVS]** - Mongolian Vowel Separator МОНГОЛ ЭГШИГ ТУСГААРЛАГЧ (180E)
 - **[NNBSP]** - Narrow No-Break Space ТАСРАХГҮЙ БОГИНО ЗАЙ (202F)
 - Зарим тиг нь дээрх дүрс хянагчдыг ашиглахгүйгээр шийдсэн нь ч бий
- Тийн ялгалын нөхцөлүүдэд
 - Монгол бичгийн стандартад тийн ялгалын нөхцөлийг narrow non-breaking space буюу NNBSP ашиглан бичихээр стандартчилсан байдаг
 - NNBSP! ("100 km" гэх мэт текст мөр шилжихэд тасрахгүй байхад зориулсан тусгай зай)
 - Монгол бичгийнх биш учраас программ хөгжүүлэгчид текст боловсруулах программ биш бол энэ командыг шууд SPACE –ээр сольчихдог.
 - Иймээс янз бүрийн өөр зориулалтын программ ашиглан монгол бичгээр бичихэд тийн ялгалын нөхцөл бичих боломжгүй болдог.

Mongolian White

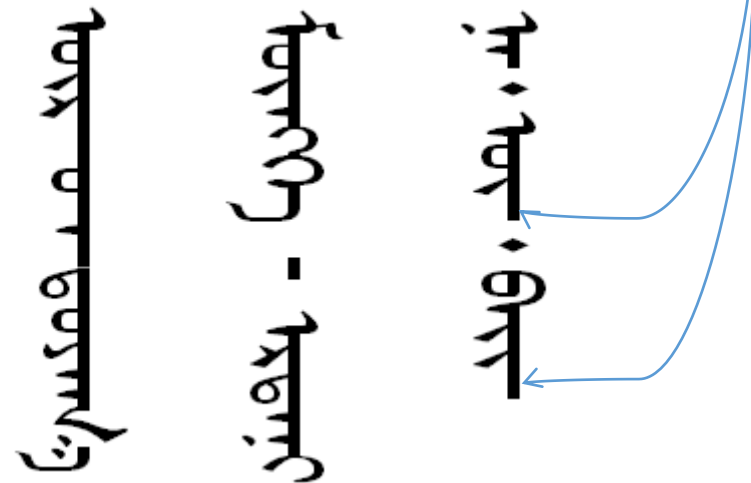
• [ZWJ], [ZWNJ]

- Монголоос гадна эхэн дунд гэж хэлбэрээ өөрчилдөг араб гэх мэт бичигт бас хэрэглэдэг. Үүрэг нь үсгийг дангаар нь үгийн дунд юм уу адагт болон эхэнд ордгоор дүрслэхийн тулд үсгийнхээ өмнө эсвэл хойно нь бичиж өгдөг "үл хэвлэгдэх тэмдэгт"
- Овог товчлон бичих, товчилсон үг бичихэд хэрэглэж болох
- Хэрэглээг нь хүмүүс огт ойлгохгүй байна,

• [NIRUGU]

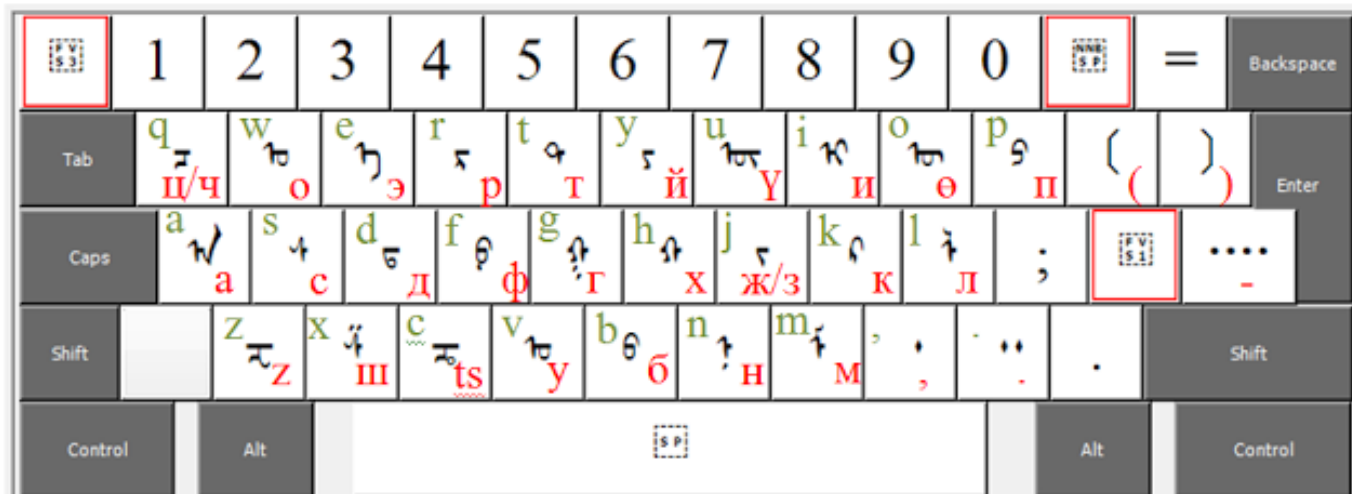
- Монгол бичгийн нуруу нь нурууг урт бичих шаардлагатай үед
- Халх монголд хүний нэрийн хоёрдугаар үг эгшгээр эхлэх үед
- Товчилсон үг бичихэд тохиромжгүй байна (Товчилсон үг бичихэд зориулсан "ZWJ+1802" шиг үүрэгтэй код шаардлагатай)

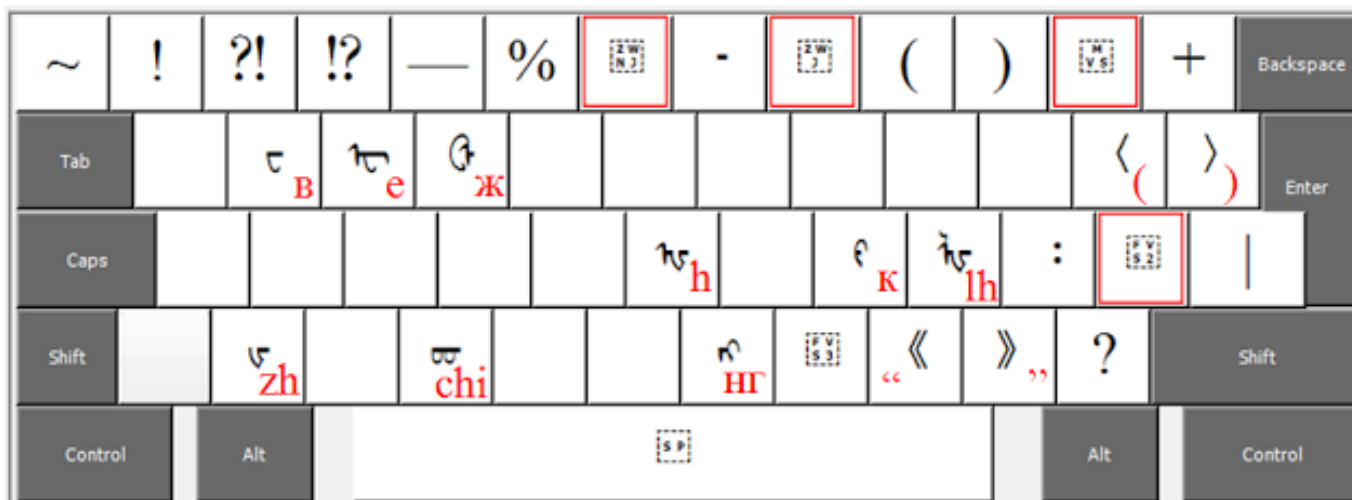
Монгол бичгийн гарын байрлал

- Халх монголд 29 үсэгтэй (сурах бичигт)
- 7 эгшиг үсгийг 5 дүрсээр тэмдэглэдэг (а, э, и, о, у, ө, ү)
- 16 гийгүүлэгч (н, б, х, г, ж/з, й, т, д, м, ч/ц, р, с, ш, л, п, в)
- Нэмэлт үсэг (нг, лх)
- Гадаад үгийн (ф, з, ц, ж, к, h) болно.
- 35 үсэг
 - 7 Дүрс хянагч (хэвлэгддэггүй) [42ш]
 - Цэг, таслал, хаалт хашилтыг оруулсангүй

Монгол бичгийн гарын байрлал

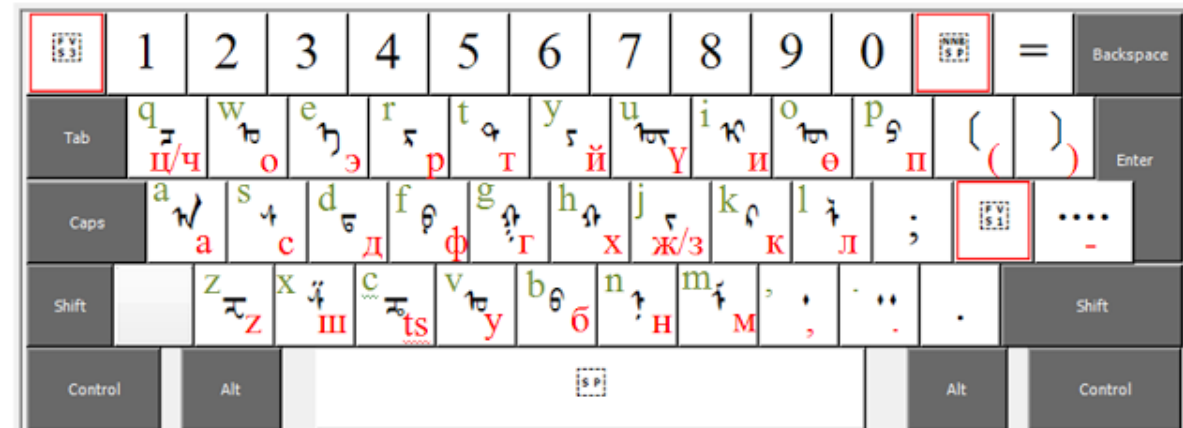

Shift дарсан хувилбар

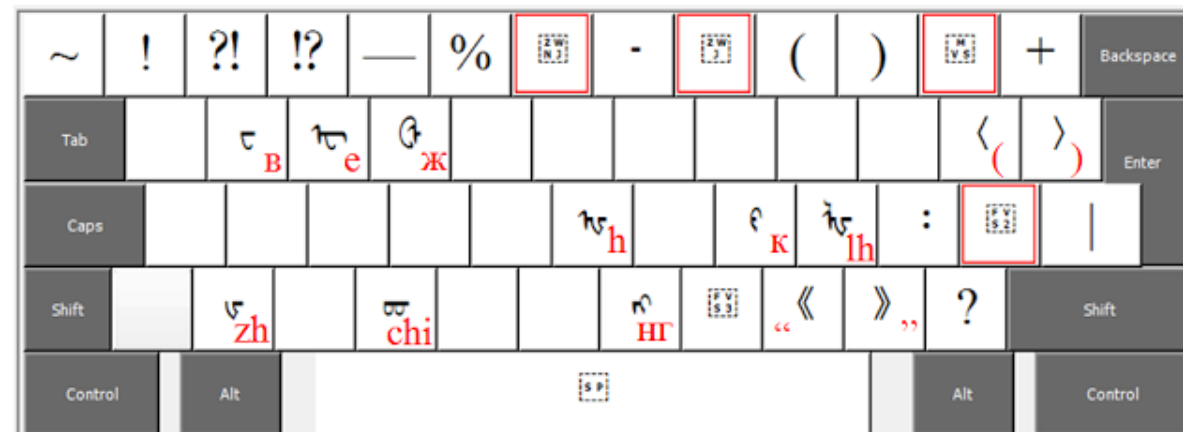

Виндовс

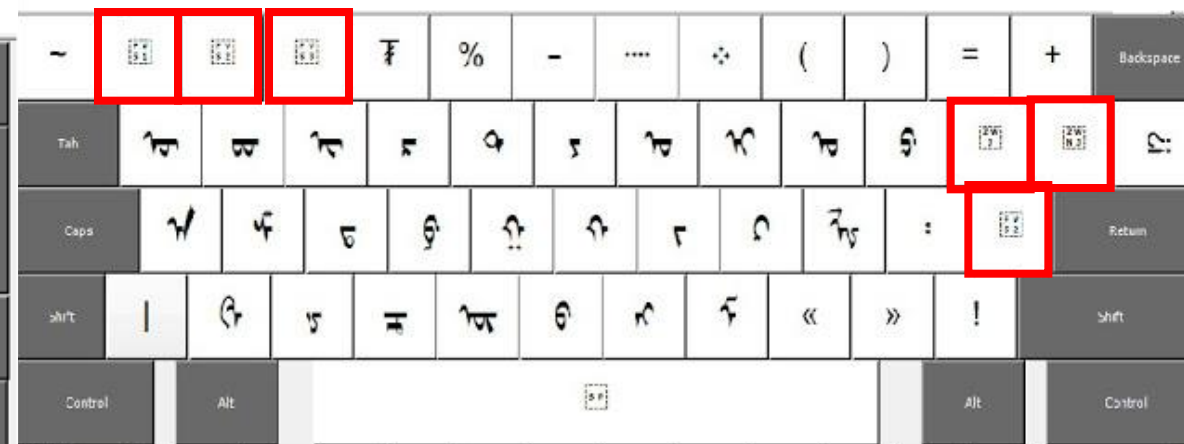
Монгол бичгийн гарын байрлал

Shift дарсан хувилбар

Болор софт

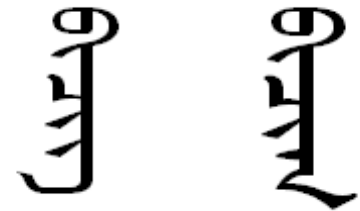

Алмас компанийн

Монгол бичгийн фонтууд

- Монгол бичгийн фонтын дүрмийг хөгжүүлж байгаа тохиолдлууд:
 - Виндовс үйлдлийн системийн Майкрософт компани
 - Монгол Улсын Их Сургууль, БолорСофт компани
 - Японы "Алмас" компани
 - Өвөр Монголын "Мөнхгал" компани
 - Талчир цэг ком сайтын Сөнид н.Итгэлийн
 - Амаржаргалын (Монголтолбо г.м)
 - Бусад
- Монгол бичгийн юникод фонт нь харьцангуй шинээр хөгжиж байгаа
- Фонтын дүрмийг зохиохдоо дүрс хянагчдыг хэрхэн хэрэглэх талаар нэгдсэн тодорхой ойлголттой болж чадаагүй (Стандарт байхгүй)
- Фонт зохиож байгаа байгууллага хувь хүмүүс өөр өөрийн үзэмжээр дээрх "үл хэвлэгдэх дүрс хянагчдыг" хэрэглэж байгаагаас болоод фонт хооронд шилжүүлэхэд үг буруу дүрслэгдэх асуудал гардаг (Хэрэглэхэд хүндрэлтэй)

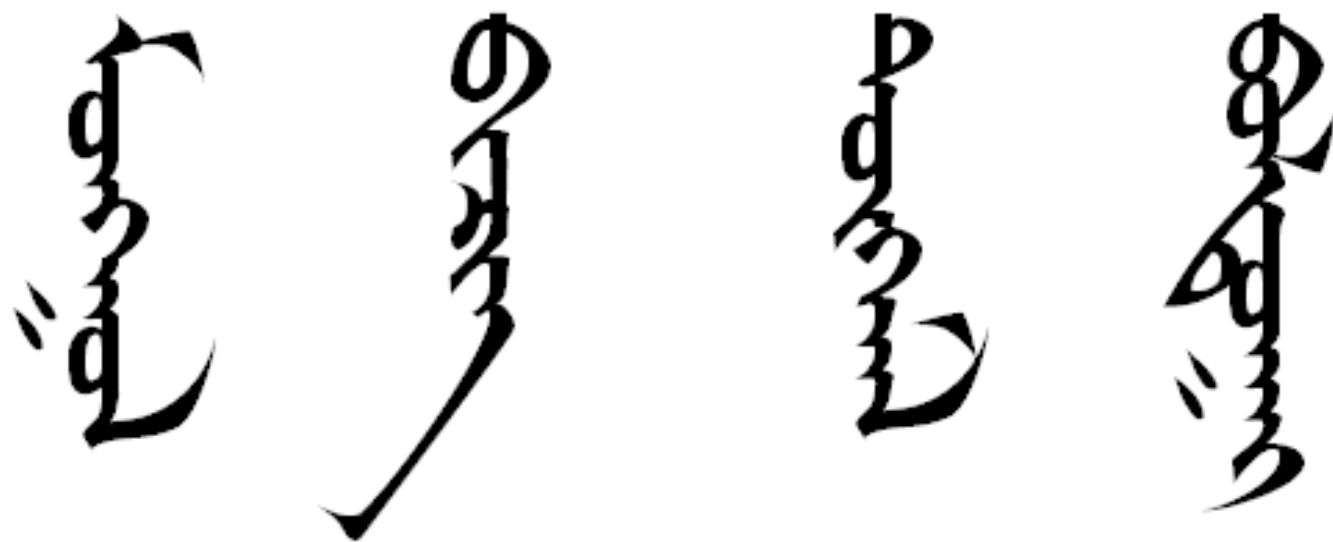

ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ
ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ
ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ
ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ

ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Geegen
ᠠᠨᠠᠭᠤ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Maral
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Hutuch-Light-Italic
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Hutuch
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Baga Chagan
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongol Web
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongol Bichimel
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Menk Scnin Tig
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Menk Qagan Tig
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Menk Har_a Tig
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Menk Hawang Tig
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Menk Gargag Tig
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongolian Art
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongolian Writng
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongolian White
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	MongolianModonBar
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	MongolianScript
ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨ ᠠᠨᠠᠭᠤᠨᠠᠭᠤᠨ	Mongolian Baiti

Олон төрлийн системд монгол бичгийг хэрэглэх боломж олгохын тулд юу хийх ёстой вэ?

- Нийтээр дагаж мөрдөх нэгдсэн систем хэрэгтэй
 - Олон улсын юникод стандартыг тогтвортой болгох, сайжруулах
 - Монгол улсын үндэсний стандарт (Одоо байгаа стандарт шаардлага хангахгүй)
 - Юникод стандарт тогтвортой, ойлгомжтой байх
 - Фонт
 - Фонт ажиллах рендерингийн дүрмийг хамгийн оновчтойгоор боловсруулах
 - Тухайн фонтод ашиглагдаж байгаа глиф зурлагууд бүрэн, алдаагүй, үсгийн урлагийн шаардлага хангасан байх
 - Гарын байрлал
 - Бичих энгийн арга боловсруулах хэрэгтэй байж магадгүй
 - IME ашиглах нь зөв бичихэд тус болох боловч машин ашиглахгүй бичих чадварыг хөгжүүлдэггүй харин ч машин ашиглахгүй бичих чадваргүй өөртөө итгэлгүй болгодог
- Олон төрлийн платформд зориулж хөгжүүлэхэд идэвхитэй оролцох хэрэгтэй
- Монгол бичиг хэрэглэж, хөгжүүлж байгаа субъектүүдтэй идэвхтэй хамтран ажиллах

Монгол бичиг түгээмэл болтугай

Баярлалаа